

● TUDI TOTRA JE DOKAZ, DA ADMINISTRATIVNO UREJANJE NI DOBRO

Kljub poštemu delu jim grozijo izgube

Znani ukrepi v zvezi z zamrznitvijo cen, sprejeti novembra lani, so Totro, delovno organizacijo, v kateri je v dveh tozidih in delovni skupnosti skupnih služb zaposlenih 289 delavcev, prvič od 1928. leta (od takrat namreč Totra obstaja), uvrstili med zgubarje. V tem nezavidljivem gospodarskem položaju pa so se znašli brez svoje krivde; cene njihovih izdelkov so namreč bile nižje od cen surovin, tako da so za prve tri mesece letošnjega leta predvideli 80 milijonov dinarjev izgube. Vendar jim je s predelavnimi posli in s preusmeritvijo proizvodnje na nekatere akumulativnejše izdelke uspelo pričakovano izgubo znižati na 20 milijonov dinarjev.

Kljub izgubi v Totri niso ustavili proizvodnje ali zmanjševali količine izdelkov, tako kot so to marsikje storili, marveč so delali naprej in skrbeli za dobro založenost trga. Kljub težavam so plan, ki so si ga zastavili za letos, že presegle; že v prvem četrtletju so v tozdu Pozamenterijski izdelki naredili za 32 odstotkov več, kot so načrtovali, v tozdu Izdelki iz plastičnih mas pa tudi za 3 odstotke več. V primerjavi s enakim obdobjem lani so proizvodnjo v prvem tozdu povečali za 32,5 odstotkov, v drugem za 2 odstotka.

Prav tako dobri so njihovi izvojni rezultati; plan izvoza za letošnje leto so že do konca

aprila presegle za 33 odstotkov. V Italijo so prodali 525 ton polivinil klorida, kar jim je prineslo 36 milijonov deviznih dinarjev, 40 ton tega izdelka pa so prodali v Sovjetsko zvezo. Poleg tako imenovanega neposrednega izvoza pa poznajo tudi posrednega, saj delajo addidas vezalke za Planiko, ki svojo obutev izvažajo.

»V izvoz smo bili prisiljeni iti zaradi nabave surovin, pa tudi zato, da pridemo do deviz,« je pojasnil direktor Totre dipl. inž. gradbeništva Miloš Rojec. »Konkurenca na tem področju pa je huda, še zlasti v Italiji, zato ta izvoz tudi dokazuje, da so naše pvc cveci dobre in uživajo ugled na svetovnem trgu.«

Kje in kdaj bodo kupovali surovine, si v Totri ne morejo kaj prida izmišljati; proizvajalci surovin za plastične mase imajo pri nas monopolni položaj; zahtevajo avanse, sodelovanje pri po-

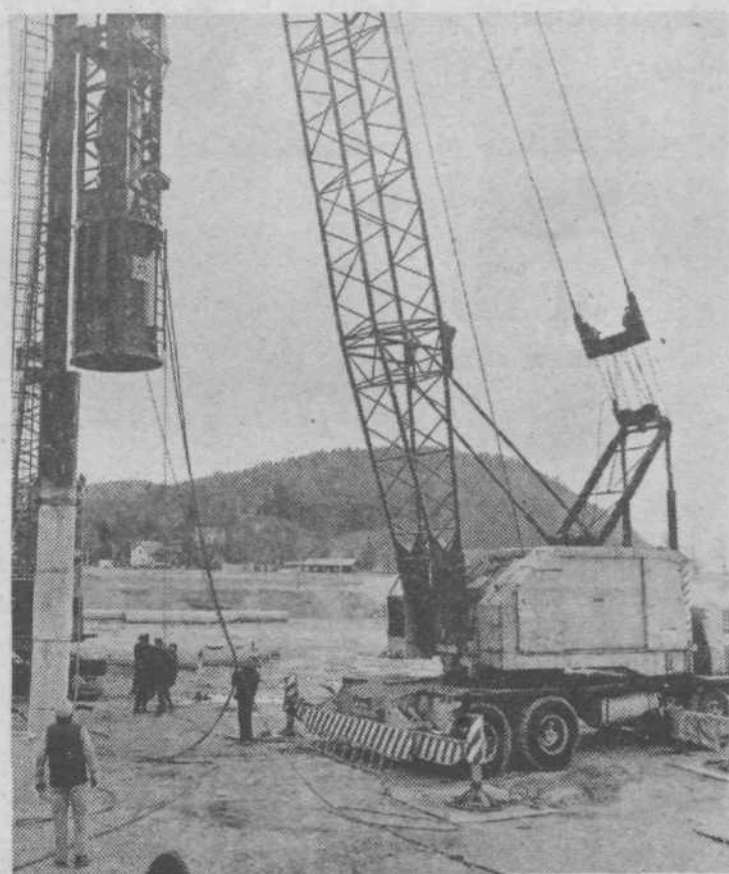
V Totri na leto naredijo približno 5 tisoč ton tekstilnih in plastičnih izdelkov. V tozdu Pozamenterijski izdelki delajo vezalke, elastiko in tapetniške trakove, v tozdu Izdelki iz plastičnih mas, katerega so ustanovili leta 1963, pa cveci za vodovod, kanalizacijo, plinovod, talno ogrevanje in drenažo.

krivanju izgub, devizno udeležbo, tako da ni čudno, da je resnična cena surovine precej višja od uradno določene. Surovine morajo kupovati takrat, kadar so na voljo, kar je tudi eden izmed razlogov za slabo likvidnost.

»Če bo šlo tako dalje, bomo do konca septembra izgubo odpravili; cene bomo izenačili z drugimi jugoslovanskimi proizvajalci teh izdelkov. Skrbi pa nas, da morebiti do polletja ne bi pokrili izgube in bi potem delavci, kljub preseženemu planu, dobili le predpisane osebne dohodeke ter bili kljub poštemu delu prikrajšani,« razmišlja Miloš Rojec.

V Totri bodo poskušali storiti vse, da vzroki morebitnih izgub ne bodo pri njih satih; v tozdu Izdelki iz plastičnih mas bodo ponovno pregledali ves proizvodni program, ga dopolnili z izdelki, ki zahtevajo več vložene dela, v tozdu Pozamenterijski izdelki pa bodo še povečali zmogljivosti. Kupili bodo štiri nove tkalske stroje, tako da bodo poleg pletenih vezalk delali še tkane, po katerih je ta čas na svetovnem trgu več povpraševanja.

DARJA JUVAN

Zabijanje prednapetih armirano betonskih kolov velikega premera za industrijsko halo Integralovega tovornega terminala na Ljubljanskem barju so Gradisovci uspešno opravili.

● TUDI NA BARJU JE MOŽNO GRADITI VEČJE OBJEKTE

Gradis je razvil novo tehnologijo temeljenja

Inventivni dejavnosti in nenehnemu razvijanju nove tehnologije v gradbeništvu posvečajo strokovnjaki GIP Gradisa veliko skrb. Plod stalnega iskanja in raziskovanja je tudi najnovejši dosežek pri temeljenju večjih objektov na slabo nosilnih tleh (barjanska območja in območja obalnih naplavin) s pomočjo prednapetih armirano betonskih votlih kolov velikega premera.

Sedanje vse večje pomanjkanje zemljišč za gradnjo stanovanjskih, industrijskih in drugih objektov, do katerega je prišlo s

sprejemom zakona o zaščiti obdelovalnih površin, je botrovalo temu, da smo prisiljeni graditi na manj kvalitetnem terenu; v Ljubljani to med drugim pomeni tudi na Ljubljanskem barju, ki je bilo vsa leta nedostopno za več kot individualno gradnjo. Tako gradnjo bodo omogočili najnovejši dosežki Gradisove raziskovalne enote in laboratorija za mehaniko tal pri inštitutu za matematiko, fiziko in mehaniko iz Ljubljane.

Strokovnjaki Gradisa in laboratorija za mehaniko tal so razvili postopek za temeljenje večjih objektov na slabo nosilnih tleh s prednapetimi armirano betonskimi votlimi koli (PAB koli). Glavna karakteristika inovacije je, da je temeljenje s PAB votlimi koli velikega premera prilagojeno za temeljenje na kmetijsko nezanimivih področjih. Ta nova tehnologija uspešno dopolnjuje osnovni program globalnega temeljenja objektov na industrijsko izdelanih kolih.

Za gradnjo na slabo nosilnih tleh predstavlja temeljenje s PAB votlimi koli tako glede zanesljivosti, kontrole kvalitete in cenenosti najoptimalnejšo rešitev.

Gradis PAB kole izdeluje v svojem obratu gradbenih polizdelkov v različnih velikostih (premer in dolžina), vendar ne daljše od 30 metrov. S spajanjem

posameznih segmentov pa je možno dobiti tudi daljše kole. Zaradi votle izvedbe so koli relativno lahki in so odporni proti koroziji.

Vsi elementi za proizvodnjo PAB kolov so domače izdelave. Tudi oprema za zabijanje teh kolov je bila izdelana v Gradisovih obratih, razen samih zabijal, ki so še vedno uvoženi.

Celotna tehnologija temeljenja na PAB votlih kolih je že bila uspešno preizkušena pri temeljenju premostitvenih objektov na južnem delu ljubljanske obvoznice in pri temeljenju velike industrijske hale za Integralov tovorni terminal, ki ga gradijo na Rudniku.

Širši javnosti je Gradis ta svoj novi dosežek prvič prikazal na razstavi Inovacije za stabilizacijo, ki je bila aprila odprta v Ljubljanski banki. To razstavo že osmo leto organizirajo Raziskovalna skupnost Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Ljubljanska banka — združena banka; vsako leto najuspešnejšim predlogom podelijo tako imenovano inovacijsko verigo. Med letošnjimi dobitniki inovacijske verige je bil tudi Gradis, ki bo postopek za temeljenje na PAB votlih kolih velikega premera zaščitil s patentom pri zveznem zavodu za patente.

CVETO PAVLIN

Delavci Tectuma delajo ravno streho na poslopju športne dvorane Kodeljevo (Foto: D.J.)

● Lep uspeh železničarjev

Na progah ŽG Ljubljana je bil v soboto, 19. maja, zabeležen nov rekord v obsegu transportnega dela. Doseženih je bilo 31.008.056 bruto tonskih kilometrov, kar je za 368.921 brutotonskih kilometrov več od dosedanjega rekorda. K novemu rekordu so največ prispevali maršrutni prevozi, in sicer železove rude iz Bakra v Linz (šest vlakov s 1900 ton tež) in boksita iz koprške luke v Kidričevo (prav tako šest vlakov). Pet maršrutnih vlakov je bilo med Zagrebom in Sežano. Živahen je bil tudi lokalni promet, ki je ob sobotah že po pravilu nekoliko močnejši. Ne nazadnje kaže omeniti, da je k rekordu »pomagal« tudi to, da na progah ni bilo nobenih ovir, ki bi oteževale promet.

J. K.

(Iz glasila Nova prog)

Nova streha bo varovala dvorano na Kodeljevem

Velika športna dvorana na Kodeljevem je pred kratkim dobila novo streho, saj je stara bila že dokaj dotrajana in je na več krajih puščala. Nova streha ima tri sloje. Vrhnji je tako imenovani izotekt refleksi, ki je najnovejši izdelek Izolirke. Že doslej so delavci Izolirke tozda Tectum, ki so strokovnjaki za izvajanje teh del, delali s takimi materiali, vendar je razlika v tem, da so bili doslej uvoženi, novi proizvod pa je narejen

doma. Pravijo, da ima ta način pred starejšim, klasičnim postopkom, ko so zavarovali spodnje plasti strehe, ki ščitijo poslopje pred vremenskimi nepravilnostmi, s peskatnim posipom, kar nekaj prednosti; poleg tega, da je delo lažje, je streha tudi bolj enakomerne kakovosti, lažje jo je čistiti, prenese tudi višje temperature.

Kot zanimivost naj povemo, da mora de-

lavce Tectuma po njihovi normi v dvaintridesetih minutah narediti kvadratni meter strehe. V Tectumu pravijo, da imajo naročil za dela vedno dovolj; pa ne le zato, ker je toliko streh potrebnih popravila, ampak tudi zato, ker so znani po dobrem delu. To pa niti ni čudno, saj večina njihovih polagalcev streh opravlja ta posel tudi že deset let ali še več.

D.J.

Boljši plani negospodarskih organizacij

Izvršni svet občinske skupščine je ob obravnavi analize letnih planov negospodarskih organizacij, ki jo je pripravil občinski komite za družbene dejavnosti, ugotovil, da se je planiranje v negospodarskih organizacijah v primerjavi z letom 1982 bistveno izboljšalo in da večina organizacij pripravlja svoje letne plane v skladu z zakonom o planiranju.

Zadnja analiza planov negospodarskih organizacij je bila namreč pripravljena v letu 1982. Takrat smo pri organizacijah družbenih dejavnosti ugotavljali zelo slabo stanje pri planiranju; nekatere organizacije sploh niso imele srednjeročnih planov, drugi so bili pomanjkljivi, nerealni, neusklajeni; sprememb planov, ki bi jih v tistem času morali pripravljati, ni bilo, letnih planov po zakonu o planiranju praktični ni bilo.

Zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije v 22. členu opredeljuje letne plane organizacij kot »temeljne izvedbene akte srednjeročnih planov in tudi osnovo za kontinuirano planiranje«. Ker pa imajo organizacije zelo slabo pripravljene srednjeročne plane, lahko ugotovimo, da so njihovi

letni plani predvsem osnova za kontinuirano planiranje. Sicer pa v zadnjem času tako ali drugače ugotavljamo, da je izredno težko planirati za dalj kot eno leto.

K izboljšanju kvalitete planov so verjetno dosti pripomogli tudi redni posveti, ki jih je občinski komite za družbene dejavnosti organiziral za vodilne delavce organizacij, ter navodila in neposredna pomoč posameznim organizacijam. Do konca aprila je občinski komite za družbene dejavnosti prejel plane za leto 1984 od vseh 28 negospodarskih organizacij.

Analiza planov je bila razdeljena v dva dela:

I. prikaz podatkov iz obrazcev P-84 »Plan razporejanja dohodka v letu 1984«, ki so ga organizacije predložile službi za določanje knjigovodstva sku-

paj z zaključnimi računi za leto 1983;

2. prikaz vsebine planov za leto 1984.

I. Na obrazcih P-84 so organizacije planirale, da bodo v letu 1984 ustvarile za 23 % večji celotni prihodek kot v letu 1983. Večje povečanje od drugih planirajo le organizacije, ki so konec leta 1983 ali pa bodo v letu 1984 razširile svojo dejavnost.

Amortizacijo organizacije v globalu povečujejo za 39 %, med samimi organizacijami pa so velike razlike. Te izhajajo iz tega, da organizacijam do leta 1985 amortizacije ni potrebno obračunavati stoodstotno. Nekatere so jo v letu 1983 obračunavale 50 %, druge 75 %, tretje 100 % in tako bo tudi v letu 1984.

Organizacije planirajo, da se bo doseženi dohodek povečal v globalu za 22 % (1 % manj kot celotni prihodek). 9 organizacij planira hitrejši rast dohodka od celotnega prihoda, 13 organizacij nižjo in 6 organizacij enako rast dohodka in celotnega prihodka.

Sredstva za akumulacijo pri večini organizacij pomenijo le obvezna 2 % od dohodka za rezervni sklad. V globalu se sredstva za akumulacijo povečujejo za 18 % v primerjavi z letom 1983.

Del čistega dohodka za osebne dohodeke in skupno porabo naj bi se v globalu povečal enako kot doseženi dohodek — za 22 %. Med organizacijami so seveda razlike; najbolj se povečujejo ta sredstva v organizacijah, ki širijo dejavnost in zaposlujejo nove delavce.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur naj bi se v negospodarstvu občine v letu 1984 povečalo za 83 delavcev oziroma za 3,3 %, najbolj seveda tam, kjer bodo razširili svojo dejavnost.

Na splošno lahko ocenimo, da so organizacije finančno poslovanje v letu 1984, ki so ga podale na obrazcih P-84, dobro planirale. Številke se tudi skladajo z resolucijsko predvideno rastjo materialnih stroškov in osebnih dohodkov. Kljub temu pa je nekaj

VVO Vevče, Zajčja dobrava in Zalog nimajo nič napisanega o združevanju).

Bistvene razlike so seveda tudi med plani posameznih organizacij. Medtem ko so nekateri vsebinsko zelo popolni, z večino zajetih elementov, so drugi pomanjkljivi; pri nekaterih obstaja samo finančni plan, pri enem pa celo samo prepisan obrazec P-84.

Ob tem ko je izvršni svet ugotovil pozitivne premike pri pripravi planov negospodarskih organizacij, pa je opozoril nekatere organizacije, ki niso pravilno pripravile finančnih planov ali pa so površno planirale. Tem organizacijam je priporočil, naj se povežejo z organizacijami, za katere je bilo ugotovljeno, da imajo zelo dobre plane. Pri tem bo organizacijam še naprej pomagal tudi občinski komite za družbene dejavnosti.

Izvršni svet je ob obravnavi analize sprejel tudi sklep, da morajo vse organizacije v skladu z ukrepi za doseganje ciljev gospodarjenja v letu 1984 v svoje planske akte vnesti stabilizacijske naloge iz resolucije oziroma občinskega stabilizacijskega programa.

J. KONČAN